

4. Гриценко Л., Захаркіна Л., Захаркін О., Новіков В., Чухно Р. Вплив цифрових трансформацій на прозорість фінансово-економічних відносин та фінансову безпеку України. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики*. 2022. Т. 3. № 44. С. 167-175.
5. Квасницька Р. С. Сучасні реалії співпраці бюро кредитних історій та банківських установ. *Трансформаційна економіка*. 2023. № 1. С. 21-27.
6. Квасницька Р. С., Доценко І. О., Вітюк Л. А. Сучасні аспекти діяльності бюро кредитних історій в Україні. Management, finance, economics: modern problems and ways of their solutions: collective monograph / by Zhydovska N. International Science Group. Boston : Primedia eLaunch, 2021. Pp. 279-285.
7. Офіційний сайт Національного банку України. Звіт про фінансову стабільність. Грудень 2023 року. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2023-H2.pdf.
8. Офіційний сайт Українського бюро кредитних історій. URL: <https://www.ubki.ua>.

Д-р екон. наук Семенча І. Є., Лісунова О. О.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ПРИБУТОК ЯК ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ РЕСУРС РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Ключовим фактором розвитку підприємства є прибуток, який виступає основним фінансово-економічним ресурсом реалізації його стратегії. Він забезпечує фінансову стійкість, самофінансування та можливості для інвестиційної діяльності. Ефективне управління прибутком дозволяє покривати поточні витрати, виконувати фінансові зобов'язання та спрямовувати кошти на модернізацію виробництва, впровадження інновацій і розширення ринків збуту. Системний підхід до формування, розподілу та використання прибутку створює передумови для підвищення конкурентоспроможності та реалізації довгострокових стратегічних цілей підприємства.

Формування, облік та управління прибутком як фінансовим ресурсом розвитку досліджують численні вітчизняні та зарубіжні науковці, серед яких Вовк О. М., Ковальчук А. М., Комісаренко Я. І., Джулай А. В., Вудвуд В. В., Сьомкіна Т. В., Гужавіна І. В., Згурська О. М., Ларіонова К., Капінос Г. В. Вони аналізують сутність прибутку, його роль як фінансового результату, підходи до формування та розподілу, а також методи управління для забезпечення фінансової стабільності, інвестицій та реалізації стратегічних цілей підприємства.

Метою цього дослідження є визначення теоретичних і практичних аспектів прибутку як фінансово-економічного ресурсу реалізації стратегії розвитку підприємства, аналіз підходів до його формування, розподілу та використання, а також обґрунтування напрямів удосконалення системи управління прибутком для підвищення ефективності діяльності підприємства, забезпечення його фінансової стійкості, конкурентоспроможності та довгострокового стратегічного зростання.

За Вовком О. М., Ковальчуком А. М., Комісаренком Я. І. та Джулаєм А. В. [1, с. 37-44] прибуток підприємства є ключовим фінансово-економічним ресурсом, який формується як різниця між доходами та витратами і забезпечує фінансову стійкість, самофінансування та можливості для реалізації стратегічних цілей розвитку підприємства. Автори у дослідженні [2] підкреслюють, що у сучасних умовах ринкової конкуренції особливого значення набуває не лише обсяг прибутку, а й ефективність його формування, розподілу та використання для модернізації виробництва, інвестиційної діяльності та розширення ринків збуту. Також вони зазначали, що економічна сутність прибутку полягає не лише у відображенні фінансового результату, а й у виконанні ним низки важливих функцій у системі управління підприємством.

Серед таких функцій виділяють оцінювання ефективності діяльності, стимулюючу функцію, пов'язану з матеріальним заохоченням персоналу, розподільчу функцію, що забезпечує формування фондів розвитку, а також інвестиційну функцію, яка визначає можливості модернізації виробництва та реалізації стратегічних цілей.

Методологічні засади управління прибутком, за Сьомкіною Т. В., Гужавіною І. В. та Згурською О. М. [3], передбачають комплексний підхід: планування, формування, аналіз та контроль прибутку. Відповідна система управління повинна оптимізувати структуру доходів і витрат, підвищувати рентабельність та забезпечувати фінансові ресурси для реалізації стратегії розвитку.

Механізм управління прибутком, за Ларіоною К. та Капіносом Г. [4], включає планування, розподіл та використання прибутку з урахуванням внутрішніх і зовнішніх факторів. Ефективна система забезпечує фінансову стійкість, конкурентоспроможність і формування довгострокових переваг підприємства.

Отже, прибуток є ключовим фінансово-економічним ресурсом реалізації стратегії розвитку підприємства (рис. 1). Він спрямовується на модернізацію виробництва, інновації, соціальні потреби персоналу, розвиток ринків збуту, а також забезпечення фінансової стабільності, що створює необхідні умови для підвищення конкурентоспроможності та довгострокового зростання підприємства.

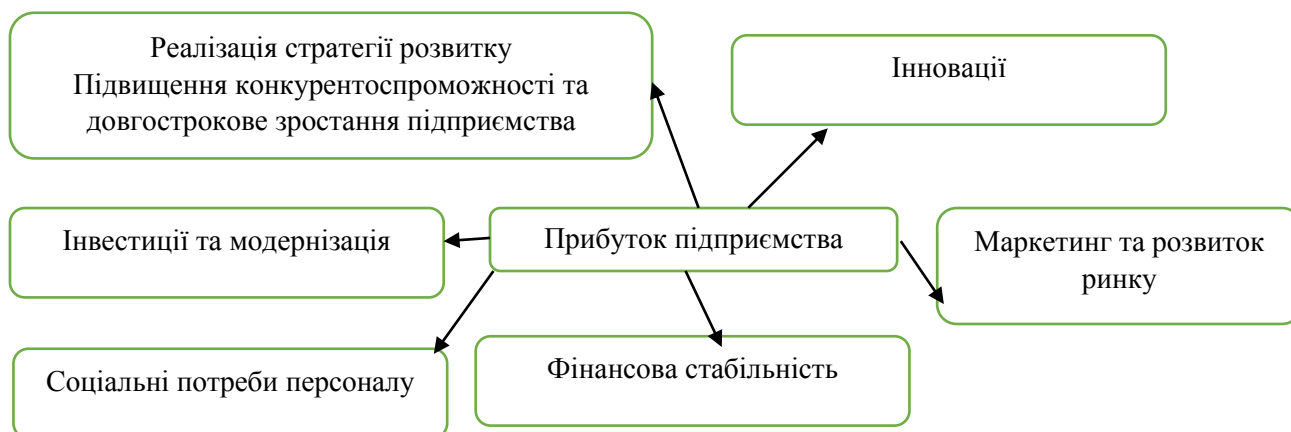

Рис. 1. Прибуток як фінансово-економічний ресурс реалізації стратегії розвитку (на прикладі ТОВ «ФАКТУМ-ЮГ»)

Джерело: узагальнено авторами на основі [1]

Таким чином, в дослідженні розглянуто прибуток як ключовий фінансовий ресурс на прикладі ТОВ «ФАКТУМ-ЮГ», його роль у стратегії розвитку підприємств. Встановлено, що системний підхід забезпечує фінансову стійкість, підтримку інвестицій та стимулює інновації. Оптимальна політика передбачає баланс між внутрішніми потребами та зовнішніми виплатами, що мінімізує ризики, підвищує конкурентоспроможність і створює основу для довгострокового розвитку.

Список використаних джерел:

1. Вовк О. М., Ковальчук А. М., Комісаренко Я. І., Джулай А. В. Прибуток та рентабельність як детермінанти розвитку підприємства. *Modern Economics*. 2020. № 21. С. 37-44. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/modecon_2020_21_8.
2. Вудвуд В. В. Прибуток підприємства як головне джерело фінансового забезпечення його розвитку. Матеріали XII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Фінанси: теорія і практика». 2021. С. 318-320.
3. Сьомкіна Т. В., Гужавіна І. В., Згурська О. М., Методологічні засади управління прибутком торговельного підприємства. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2020. С. 31-37. <https://doi.org/10.31673/2415-8089.2020.011713>.

4. Ларіонова К., Капінос Г. Механізм управління прибутком підприємства *Modeling the Development of the Economic Systems*. 2022. № 1. С. 120-128. <https://doi.org/10.31891/mdes/2022-3-14>.
5. Гладка Л. І., Ковальова М. В, Домащенко М. О. Управління прибутком в сучасних умовах. *Економіка і регіон: Наук. Вісник Полтавського національного технічного університету ім. Ю. Кондратюка*. 2012. № 1(32). С. 195-198.

Д-р екон. наук Семенча І. Є., Хасенко В. О.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ВПЛИВ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ФАКТОРІВ НА РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах затяжного воєнного конфлікту та наростаючої макроекономічної нестабільності економічна безпека суб'єктів господарювання перетворюється на ключову передумову збереження їх операційної дієздатності та стратегічного потенціалу. Конвергенція різновекторних дестабілізуючих чинників – інфляційного тиску, бюджетної розбалансованості, кадрового дефіциту та руйнування інфраструктури – критично звужує управлінський простір підприємств і диктує необхідність якісно нових підходів до забезпечення їх стійкості.

Дослідженням взаємообумовленості макроекономічних параметрів середовища та стану економічної безпеки підприємницьких структур займається широке коло вчених, серед яких особливої уваги заслуговують праці Васюткіної Н., Ватащука В., Моцевко К. Ю., Насруллаєва Р., Прохорової В., Крутової А., Дяченко К. та інших дослідників. Проте, попри наявний науковий доробок, питання комплексної кількісної оцінки впливу макроекономічних детермінант на економічну безпеку підприємств в умовах воєнного стану залишається недостатньо розробленим, що й обумовлює актуальність цього дослідження.

Метою дослідження є комплексна оцінка впливу ключових макроекономічних чинників на економічну безпеку підприємств в умовах воєнного стану.

До переліку ключових макроекономічних детермінант, що формують рівень економічної безпеки суб'єктів підприємництва, традиційно відносять: динаміку інфляційних процесів, вектор змін валового внутрішнього продукту, кон'юнктуру валютного ринку, рівень облікової ставки регулятора, масштаб бюджетного